

Транспорт воситаси асоссиз жиноят қуроли деб эътироф этилганлиги сабабли суд қарорлари ўзгартирилди.

Қорақалпоғистон Республикаси жиноят ишлари бўйича Олий суди апелляция инстанциясининг 2014 йил 9 январдаги ажрими билан ўзгаришсиз қолдирилган, жиноят ишлари бўйича Тўрткўл туман судининг 2013 йил 4 ноябрдаги ҳукмига кўра, М. Жиноят кодексининг 276-моддаси 2-қисми "а", "б" бандлари, 25, 276-моддаси 2-қисми "а", "б" бандлари, 25, 273-моддаси 5-қисми, 28, 273-моддаси 5-қисми, 273-моддаси 5-қисми билан Жиноят кодексининг 57-моддаси қўлланиб, Жиноят кодексининг 59-моддаси тартибида 8 йил 6 ой озодликдан маҳрум қилиш жазосига судланган, 2012 йил 5 декабрдаги ҳамда 2013 йил 12 декабрдаги амнистия актларига асосан тайинланган жазонинг ўталмаган қисми учдан бир қисмига қисқартирилган.

Жиноят қуроли деб эътироф этилган К.га тегишли "Нексия" русумли автомашина давлат эгалигига ўтказилган.

Суднинг ҳукмига кўра, М. 2012 йил январь ойида отаси К.нинг номидаги "Нексия" русумли автомашинада таниши С. билан Тўрткўл туманига бориб, Н.дан С.га кўп миқдордаги 0,02 грамм "героин" гиёҳвандлик воситасини қонунга хилоф равишда 24.000 сўмга сотиб олиб бериб, ушбу "героин"ни улар билан бирга шу автомашина саломида қўл томирига шприц орқали юбориш йўли билан истеъмол қилганликда;

бундан ташқари М. 2011 йил ноябрь ойидан 2012 йил 27 февраль кунига қадар, мунтазам равишда турли танишлари ва автомашиналарда Тўрткўл туманига бориб, Н.дан олган кўп

миқдордаги гиёҳвандлик воситаларини истеъмол қилиш учун танишларига ўтказиш, ўтказишга суиқасд қилиш, шунингдек, гиёҳвандлик воситаларини ўтказиш мақсадини кўзламай сақлаш, гиёҳвандлик воситасини истеъмол қилиш учун олиб, сақлашга суиқасд қилиш жиноятларини содир этганликда айбдор деб топилган.

Олий суд Пленумининг 2012 йил 13 декабрдаги "Жиноят ишлари бўйича ашёвий далилларга оид қонунчиликни қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида"ги 17-сонли қарори 10-бандида, баъзи ҳолларда айрим қилмишлар, масалан, контрабанда, товар ёки бошқа қимматликларни Ўзбекистон Республикасининг божхона чегарасидан ўтказиш, гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни қонунга хилоф равишда ташиш, одам ўғирлаш ва ҳ.к. учун жиноий жавобгарликка тортилган шахслар жиноят содир этишда фойдаланган автомашиналар, мотоцикллар ва бошқа транспорт воситалари жиноят қуроли деб эътироф этилиши мумкинлиги, ушбу транспорт воситаларини жиноят қуроли деб эътироф этиш учун транспорт воситасидан фақат улов сифатида эмас (масалан, айбдор томонидан қонунга хилоф равишда балиқчилик жинояти қармоқлар ва тўрлардан фойдаланилган ҳолда содир этилган бўлиб, автомобилдан фақат улов сифатида фойдаланилган бўлса), балки қасддан жиноят содир этишда айнан қурол сифатида фойдаланилганлиги сўзсиз аниқланган бўлиши зарурлиги (масалан, талон-торож жиноятини содир этишда ўғирланган катта ҳажмдаги товарлар автомобилда олиб чиқиб кетилган бўлса) ҳақида тушунтириш берилган.

Дастлабки терговда аниқланган ҳолатларда кўра, М. отаси К. га тегишли "Нексия" русумли автомашинадан жиноятни содир этиш

учун қурол сифатида эмас, балки улов сифатида фойдаланиб, Тўрткўл туманига бошқариб борган.

Бироқ биринчи инстанция суди ҳукмда судланувчи М. жиноят содир этишда отаси К.га тегишли "Нексия" русумли автомашинадан қурол сифатида фойдаланганлигини қайд этмаган ҳолда дастлабки тергов органининг шу автомашинани жиноят қуроли деб топиш ҳақидаги асослантилмаган қарорини муҳокама қилмасдан, автомашинани давлат эгалигига ўтказиб, хатога йўл қўйган.

Апелляция инстанцияси суди ҳам иш ҳолатларини нотўғри талқин қилиб, жиноят иши ҳужжатларида судланувчи М. отасига тегишли автомашинани жиноят содир этиш учун мослаштирганини ёки автомашинадан жиноят содир этишни осонлаштириш учун қурол сифатида фойдаланганини исботловчи далиллар мавжуд бўлмаса-да, М. автомашинадан улов сифатида фойдаланиб, Тўрткўл туманига бошқариб бориб, С. ва Н. билан бирга автомашина салоида шприц орқали томирига "героин" гиёҳвандлик воситасини юбориш йўли билан истеъмол қилганини асос қилиб, суд ҳукмини ўзгаришсиз қолдирган.

М. отасига тегишли автомашинани жиноят содир этиш учун мослаштирмаган бўлиб, автомашина салонини кўриш имкониятини камайтирувчи махсус қорайтирилган ёки автомашина салонини ташқаридан кўриш имкониятини бермайдиган махсус пардалар билан жиҳозламаганлиги ҳамда жиноят содир этишни осонлаштириш учун автомашинадан қурол сифатида фойдаланмаганлиги, шунингдек, автомашина салоида ёки эҳтиёт қисмлари орасида гиёҳвандлик воситалари яширилганлиги ҳолатлари аниқланмаган.

Бундай ҳолда суд ҳукми ва апелляция инстанцияси ажримининг автомашинани жиноят қуроли деб эътироф этиш ҳамда давлат эгалигига ўтказиш қисмини қонуний ва асосли деб бўлмаслиги сабабли Олий суд жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъатининг 2014 йил 28 августдаги ажрими билан М.га оид суд қарорларининг "Нексия" русумли автомашинани жиноят қуроли деб топиш ва давлат эгалигига ўтказиш қисми бекор қилинди, автомашина эгаси К.га қайтарилди ва суд қарорларининг қолган қисми ўзгаришсиз қолдирилди.

Назорат иши № 5-99-14